

A Budapest Országos Kötelező Magánnyugdíjpénztár 2009. üzleti évben folytatott tevékenységéről

A Budapest Országos Kötelező Magánnyugdíjpénztár 2009-es évét működési szempontból jelentős változások, új elszámolási rendszer és választható portfóliós rendszer bevezetése határozta meg, befektetési szempontból a korábbi évnél számottevően kedvezőbb környezet jellemezte, szervezeti szempontból a küldöttválasztásnak és a tisztújításnak volt fontos jelentősége.

A Pénztár taglétszáma 2009. december 31-én 32.379 fő volt, mely az előző évi zárótól (34.596 fő) 2.217 fővel maradt el. A 620 tagsági viszonyt létesítő nem tudta ellensúlyozni a jelentős számú (2.837 fő) tagsági viszonyt megszüntető által meghatározott csökkenést. Fontos hangsúlyozni, hogy ez a trend már a 2009. előtti időszakban is létezett, de nem ilyen mértékben.

A legnagyobb tételszámot a tagsági jogviszony megszűnésben már több éve a más pénztárba történő átlépés jelenti, alapvetően ügynöki ráhatásra, jellemzően néhány meghatározott, biztosítói háttérű pénztárhoz. Szektorszinten a mozgás Pénztárunk információi szerint 2009-ben kb. 220 ezer főt érintett, és az áramlás az elemzések szerint nem volt összefüggésben az egyes pénztárak befektetési vagy működési teljesítményével. Pénztárunk vonatkozásában ez az eláramlás 2.420 főt érintett, ennyien léptek át más pénztárba. Az ügynöki tevékenység intenzitása az üzleti jelentés összeállításának időpontjában is jelentős és véleményünk szerint csak akkor számíthatunk ennek csökkenésére, ha központi intézkedésekre (pl. szabályozói környezet módosítása) kerül sor. Álláspontunk szerint a kialakult folyamatok egyes pénztárak és az ügynöki körök érdekeit szolgálják, de nem szolgálják a tagok vagy a szektor egészét. Ezért a Budapest Magánnyugdíjpénztár az erre rendelkezésre álló fórumokon az értékesítés tiszta szabályrendszerének megteremtését támogatja, miközben maga is ügyel arra, hogy az értékesítés, beléptetés során a jogi és etikai szabályok betartását tekintse elsődlegesnek.

Az átlépéseken kívül egy másik, 2009-ben szektorszinten is nagyon fontos tényező emelendő ki - 2009-ben a jogalkotó egy számottevő tagi réteg számára megnyitotta és állami kommunikációval támogatta a TB visszalépést. 2009. során 373 fő lépett vissza Pénztárunktól a TB rendszerbe, a 2010. elején visszaléptetettekkel együtt számuk 483 volt. Ez a jelenlegi szabályozási környezetben egyszeri hatásnak kell tekinteni, de amennyiben a jogalkotó ismét (vagy bármilyen új módon) megnyitja a TB visszalépések lehetőségét, az jelentős hatással lehet a Budapest Magánnyugdíjpénztárra, ill. a szektor egészére is.

A Pénztár 2009. évi éves beszámoló szerinti záró mérlegfőösszege 50.343.402 eFt, mely az előző évinél 29,1%-kal magasabb. A mérlegfőösszegben bekövetkezett jelentős emelkedés a taglétszám csökkenése ellenére valósult meg. Ebben kifejeződik a kedvező 2009-es hozam, amit természetesen nem lehet automatikusan kivetíteni a következő évekre is, valamint az év során beérkezett tagdíjbefizetések (2009-ben 6.414.571 eFt) hatása, ami jobban tervezhető, a létszám alakulásának figyelembe vételével. Tekintettel kell azonban lenni arra is, hogy belátható közelségbe került a 2013-as időpont, amikortól a magánnyugdíjpénztári tagok járadékszolgáltatásra lesznek jogosultak, a véglegesített szabályok ismeretében alapos elemzésre és tervezésre lesz szükség. A

járadékszolgáltatást is tartalmazó jogszabály jelenleg az Alkotmánybíróság előtt van, ill. az új Parlament is módosításokat kezdeményezhet rajta.

A Pénztár bevételeit meghatározzák a tagi befizetések, amelyek értéke a 2008-as évi 6.670.426e Ft-ot követően csak kevéssel volt alacsonyabb 2009-ben (6.414.571e Ft), de ebből a működési tartalékot illető rész a 2008-as 333.532e Ft-ról 2009-re 296.586e Ft-ra csökkent. Ennek oka, hogy a tartalékképzési arányok 2009. január 1-jeével módosultak, a tagi bázis számára kedvező módon az egyéni számlákra jutó rész 94,5%-ról 95,5%-ra lett megnövelve, ezzel párhuzamosan a működési tartalékra jutó rész 5%-ról 4,49%-ra csökkent, értelemszerűen a likviditási tartalékra jutó rész 0,50%-ról 0,01%-ra csökkent. Fontos kiemelni, hogy ez a változás is hosszabb távon meghatározó a Pénztár gazdálkodásában.

A Pénztár kiadásai között meghatározó szerepe van a teljeskörűen kiszervezett nyilvántartás és adminisztráció költségének, ez tette ki 2009-ben az összes pénztári kiadás 72,6%-át. A Pénztár gazdálkodásának kiszámíthatósága érdekében ez a kiadás az alapvető bevételi forráshoz, a tagdíjbefizetésekhez van kötve. A csökkenő tagdíjbefizetések miatt a Pénztár az adminisztrációs szolgáltatója részére alacsonyabb összeget fizetett ki 2009-ben, 219.669e Ft-ot a 2008-as 237.715e Ft helyett. A Pénztárszolgáltató megfelelő színvonalú működésének fenntartása jelenleg alapvető érdeke a Pénztárnak. 2010-re az adminisztrációs szerződés átalakításra került oly módon, hogy további garanciális elemek kerültek beépítésre. Fontos megjegyezni, hogy számos egyéb költség nem függ közvetlenül a tagdíjbevételek alakulásától, így figyelembe kell venni a garancia díj, felügyeleti díj és személyi jellegű ráfordítások alakulását.

A Pénztár a 2009. üzleti évben a működési tevékenységén 61.476e Ft működési eredményt realizált, amelyből azonban a szokásos működési tevékenység eredménye csak 360e Ft. Ahogy jeleztük, a Pénztárra és a Pénztár teljeskörű adminisztrációját végző szolgáltató gazdálkodására hatással van a csökkenő taglétszám, ez olyan tényező, amelynek hatása minden esetben túlnyúlik a tárgyéven. A kiemelkedően kedvező megtakarítási környezet (magas kamatszint) és a jelentős állományoknak köszönhetően 2009-ben a működési céltartalékban a befektetési tevékenység eredménye számottevő volt, 28.243e Ft értékben. A működés rendkívüli eredményeként jelentek meg számvitelileg a Pénztárszolgáltató kártérítései a Pénztár részére, ezek lényegében két felügyeleti bírság Pénztárnak történő megtérítését, valamint az automatikus portfólió besorolások során történt adminisztrációs hiba korrekcióját tartalmazták. Ezen tételek összhatása a Pénztár működési tartaléka szempontjából semleges, ugyanis a felügyeleti tételeket a Pénztár a működési tartalékból kiegyenlítette, a portfólió besorolás korrekciót (hozamkiegyenlítést) szintén végrehajtotta az érintett ügyfelek javára.

A Pénztár saját tőke állománya 2009. 12. 31-én jelentős, 306.636 eFt volt. A Pénztár tőkehelyezete kiegyensúlyozott, a működési kiadások finanszírozása középtávon mindenképpen biztosított az aktuális működési eredménytől függetlenül. Fontos arra felhívni a figyelmet, hogy csökkenő taglétszám mellett kell a Pénztárnak egyre összetettebb körülmények között működnie, ez kifejeződik a 2010-es, elfogadott pénzügyi tervben is, amely negatív eredménnyel számol. A korábbi évek során ésszerű gazdálkodással felhalmozott tartalékok segítségével azonban a megfelelő működés mindenképpen garantálható. A későbbiekben azonban új működési modell kialakítása

lehet szükséges, amennyiben a pénztárak átalakulásáról szóló törvényben nem lesz változás, akkor ez a nyugdíjbiztosítóvá történő átalakulást jelentheti.

A likviditási céltartalék záróállománya 2009. év végén 274.570e Ft. A Pénztár likviditása teljes mértékben biztosított, a tartalékok felhasználásáról/átcsoportosításáról szükség szerint dönthet a Küldöttközgyűlés, az üzleti jelentés készítésének időpontjában ilyen átcsoportosítás nincsen napirenden.

A fedezeti céltartalék állománya 2009. 12. 31-én 46.803.407e Ft volt, amely a 37.551.530 eFt-os nyitóállománynál 24,6%-kal magasabb, a fent már jelzett kedvező és kedvezőtlen hatások pozitív eredményeként. Itt is fontos hangsúlyozni a nominálisan igen jelentős befektetési eredményt, amely azonban nem vetíthető ki a következő évekre.

A Pénztár befektetési eredményeit nagymértékben meghatározta, hogy 2009-ben jelentős pozitív korrekcióra került sor a tőkepiacokon a rendkívül kedvezőtlen 2008-as év után. A Budapest Magánnyugdíjpénztár a piaci átlaghoz képest a teljes 2008-2009-es időszakban viszonylag (a szektorátlaghoz viszonyítva) nagy szerepet szánt a biztonságnak, így referenciahozama (benchmark-ja) és tényleges befektetései az átlaghoz képest alacsonyabb kockázati kitettséget tartalmaztak. Ez 2008-ban relatív kedvező, 2009-ben relatív kedvezőtlen hatású volt, de alapvetően a piac nagy részére az volt a jellemző, hogy a 2008 során érvényes relatív kockázatvállalási hajlandóságot tartották fenn az egyes pénztárak a korrekció időszakában is. A Budapest Magánnyugdíjpénztár Növekedési portfóliójának teljesítménye 19,22% volt (benchmark 25,36%), a Kiegyensúlyozott portfólióé 15,06% (benchmark 18,96%), a Klasszikus portfólióé 10,23% (benchmark 4,27%)

A Pénztár működési környezetét a szabályozás változásai mellett a Felügyelet eljárásainak jelentős szigorodása is befolyásolta. A Budapest Magánnyugdíjpénztár 2009-ben két alkalommal kapott felügyeleti bírságot adminisztrációs problémák miatt, több más pénztárral egyidejűleg. Ezek ismertetése 2009-ben az előírt módon megtörtént, a Pénztárszolgáltató pedig teljes mértékben vállalta a felelősséget a felmerült adminisztrációs problémákért és megtérítette a Pénztár részére a bírságok összegét. A Felügyelet 2009-ben átfogó célvizsgálatot is lefolytatott a Pénztárnál, amelynek eredménye 2010. márciusában lett közzétéve, a határozati bírság megfizetése megtörtént, a kötelezések végrehajtása folyamatban van. Fontos tudni arról is, hogy jelenleg minden pénzügyi intézmény esetében az ügyfélpanaszok esetében fogyasztóvédelmi eljárást folytat le a felügyelet, a pénztárakkal kapcsolatos határozatok száma emiatt is növekszik szektorszinten.

A 2009-től bevezetett, elszámolóegységekre épülő nyilvántartási rendszer lehetővé teszi a pénztári eredmény folyamatos nyomonkövetését, az árfolyamokon keresztül, amelyeket a Pénztár folyamatosan publikál honlapján. Ugyanakkor tudni kell, hogy ez a rendszer nagyon komoly és folyamatos elszámolási és ellenőrzési feladatokat ró a

Budapest Országos Kötelező Magánnyugdíjpénztár

Üzleti jelentés

Pénztár adminisztrációs szolgáltatójára, együttműködve a Pénztár letétkezelőjével és vagyonkezelőjével.

2009-ben sor kerül a küldöttválasztásra, a Felügyelet által kiadott határozatok előírásai szerint, ezen a Pénztár tagjai jelentős számban szavaztak. A megválasztott küldöttekkel összeülő Küldöttközgyűlésen sor került a tisztújításra és a korábbi küldöttközgyűlési határozatok megerősítésére is.

Összefoglalva rögzíthető, hogy a Pénztár prioritásait 2009-ben és jelenleg is az összetett külső környezetnek történő megfelelés határozza meg, prioritásnak a Pénztár a működési biztonságot és a szabályozói elvárásoknak történő megfelelést tekinti. Számos kezdeményezésre került sor folyamatoptimalizálási céllal, valamint a pénztár operatív szervezetének további erősítése érdekében, pl. ügyvezetői és kontrolleri kinevezéssel. Jelen környezetben azonban kevesebb erőforrás jut a Pénztár bővítésére, a napi működésen túlmutató versenyképességi és marketing kezdeményezésekre. A Pénztár megújuló vezetése a következő időszakban stratégiai kérdéseket kell, hogy mérlegeljen és lehetséges fejlődési pályákat kell felvázolnia a Küldöttközgyűlés és a tagság felé. Ezzel célszerű megvárni annak a jogszabálynak a véglegesítését, amely a pénztárak átalakulásáról és a járadékszolgáltatásról rendelkezik.

Budapest, 2010. május 28.

Szimeonov Angel sk.
az Igazgatótanács elnöke